

Síðsøga

Óli Jacobsen

MARIA HANSEN: NIÐUR FYRI SJÚKU OG SO AT ARBEIÐA

*Sum aðrar ungar gentur hefur Maria eisini verið í Danmark,
her upplivdi hon eisini eitt sindur av hvørjum*

6. partur

Her skal verða greitt eitt sindur meira frá minnum undir krígunum. Eina ferð hendi tað óhapp, at Herdis, systir mín, varð yvirkoyrd av einum bretskum akfari. Hon breyt beinið og varð illa skadd í andlitið. Hon varð innlögð á landssjúkrahúsið. Tá var ikki alt so opið sum nú. Tá mamma skuldi vitja hana slapp hon bara at síggja hana gjøgnum eina lúku í hurðini á sjúkrastovuni.

Hermaðurin, sum hevði volt hesa vanlukku, var sera harmur um hendingina. Hann fór nakað seinni til Bretlands at giftast. Tá ið hann kom aftur hevði hann ein kjóla við til Herdis. Hetta var hon sjálvandi ógvuliga forlipt um, hon eigur vist kjólan enn.

Eingilskmenninir settu hegn fram við vegnum, sum ikki mátti farast um. Men pápi, sum var seyðamaður fekk »pass« at fara um hegnið í hesum arbeiði!

Pápi sigldi undir seinna heimsbardaga. Hann var ein av teimum, sum fór til Íslands at keypa fisk, so til Bretlands at selja. Hetta var vanligt við skipum hjá D.P. Højgaard sum Phebe og Morning Star.

Eg minnst til, at einaferð gjørdur teir húgvur við skipanøvnunum á. Tað var nakað, sum dreingjum dámdu væl.

Tað doyði ein maður av Nesi við skipi undir krígunum. Hetta var Ragnar Hansen, sum gekk burtur í 1941 við Morning Star. Hann var tá trúlovaður við Petreu Hansen úr Hósvík. Greitt er frá hennara og teirra søgu í bókini Havið tók Teir.

Pápi sigldi við teimum hjá Højgaard, tá ið beiggjarnir komu til, fóru teir eisini. Johannes var ikki meira enn 14 ár tá ið hann fór avstað við Oyra Jens. Hetta var ein lítill útróðrabátur hjá D. P. Højgaard.

Hans Oliver Højgaard var stjóri hjá D.P. Højgaard. Tann yngri beiggin var Ingvard. Hann tók yvir, tá ið Hans Oliver doyði ungur.

Ein beiggi var Jacob, sum var lækni í Fugla-firði og seinni gjørdist kendur kommunulækni í Havn. Teir vóru systkinabørn pápa.

Til Danmarkar

Eg fór til Danmarkar í 1946, tá var eg 18 ára gomul. Tað, sum eg fór niður til, var at taka mandlurnar. Læknin segði, at hetta gjørdist ikki í Føroyum. Eg var altíð sjúk, so tað var einki annað at gera.

Her lá tað eisini so væl fyri, at Elspa mostir búði í Keypmannahavn, so her kundi eg blíva

Samkoma í Kristiliga Ungmannafelagnum. Emil Joensen sæst fremst høgrumegin á myndini. Við bordendan á øðrum bordi høgrumegin frá situr Elspa. Maria er eisini á myndini

verandi eina tíð og royna lívið í Danmark.

Kjartan, tann deyvi beiggi mín, fór eisini niður sama ár. Hann var 8 ára gamal. Hann fór á deyvaskúla í Fredericia saman við Eivind av Sandi og teimum báðum brøðrunum Hermundi og Marna úr Mortanstovu í Norðragøtu. Tey vóru annars fimm deyv systkin, men hini vóru yngri.

Teir vóru fyrst eitt stutt skifti í Keypmannahavn og fóru síðan á deyvaskúla í Fredericia, har eg plagdi at vitja teir. Kjartan misti hoyrnina, tá ið hann fekk menigitis trý ára gamal. Tá ið hann varð frískur aftur, var hann deyvur. Tá dugdi hann longu nokk so fitt at tosa. Hetta gjørdi hann betur fyri at gera seg skilligan í tosi, enn um hann var føddur deyvur. Tey deyvur, sum vóru niðri, komu heim í summarferiu, men aðrar ferjur var Kjartan hjá Elspu.

Vit plagdu at fara ímóti honum á jarnbreytastøðina. Tá plagdi Kjartan at vera í fylgi við Hermund og Marna, sum skuldu halda til

hjá eini ommusystir, Johanna Dinesen av Skipanesi, sum á ungum aldri varð gift til Danmarkar. Tað hevði sjálvandi stóran týðning fyri teir allar at hava ættarfólk í Danmark, sum teir kundu koma til.

Sjálvt undir vanligum umstøðum hevur tað ikki verið lætt hjá so ungum fólki at fara heimanifrá. Hetta hevur enn meira verið galdandi fyri tey deyvur. Tá ið Kjartan var á deyvaheimi í Keypmannahavn kundi hann rýma heim til Elspu. Hann hevði ongan trupulleika at finna vegin, hóast tað ikki var heilt lætt.

Kjartan býr framvegis í Fredericia, er giftur við føroyska kvinnu, sum eisini er deyv. Kjartan eigur ein son.

Aftaná at hava tikið mandlurnar fór eg at arbeiða á Finsen hospitalinum sum stovugenta. Tey sum vóru innlögð her vóru mest fólk, sum høvdu húðkreft.

Elspa mostir hevði frí vikuskiftini, tá hevði eg ikki altíð frí, so fekk eg mær eitt annað arbeiði. Eg kendi tvær kvinnur úr Gøtu, sum

arbeiddu niðri tá, Oluffa hjá Jákup Andreas á Mýruni og Johanna hjá Mikkjali úr Syðrugøtu. Eg hevði lært eitt sindur at seyma frammanundan, so eg fór tá at seyma hjá Jóhannu.

Kristiliga ungmannafelagið

Tá kom eg at hava frí sunnudagar. Føroyingar í Danmark komu nógv saman hesa tíðina. Tey, sum høvdu verið í Danmark undir krígunum og einki samband havt heim til Føroya, tey vóru blivin sum ein familia. Vit savnaðust hvønn einasta sunnudag á Eysturbrúgv. Hetta var hjá Kristiliga Ungmannafelagnum, har presturin, Emil Joensen, var á odda. Hann var so samantvinnaður við ungmannafelagið, at millum manna var tað kallað Mílafelagið. Her var so hugni og gudstænasta. Hann var vist formaður fyri lívið, tá ið hann fall frá, var besta tíðin hjá felagnum av.

Emil Joensen varð føddur í Vágunum í 1891. Hann flutti til Keypmannahavnar sum 18 ára gamal at lesa gudfrøði. Í 1924 tók hann við kalli